

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj
Nagy hasábnak heti 5 kr.
Nagyobb terjedelmű és többéves
hirdetéseket alkalmassal a leg-
előbb 10 db-ig 4-ért vételekkel.
Bélyegdíj minden különbeírta-
sáért 20 kr.

„Nyitló”-ben megjelenő közle-
mény minden péld. sora 20 kr.

Hirdetéseket felvételre a kiadó
hivatalában, KUTASI I. könyv-
nyomdáskor, valamint ZICHNER-
MAN H. könyv. iróházában is,
Név nélkül vagy bérmentés nélkül
beküldött hirdetések nem vétel-
nek tárgyként.

Kéziratok visszajutnak
adatnak.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Évi 5 kr. 10 ft. — kr.
Fél évi 2 50 —
Negyed évi 1 25 —
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy hatvan-
ötven 1564. szám. Duzovszky
háza a szerkesztőség bérmentve
küldendő.

Előfizetheti helyben
TELEGDI K. LAJOS és ILL.
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésben és a kiadóhiva-
talban KUTASI IMRE könyv-
nyomdáskor és postahivatalok
utján.

K. Tóth Mihály
főlszázados jubileuma.
1836 nov. 12. 1886. nov. 12.

Az öreg urnak ugyan ezre ágában sem volt, hogy jubilájon. De hát mit tehet róla, hogy nem rejthette el a szemek elől azt a napot, melyen az előt ötven évvel megkezdte a vizontagságteljes pályáját. Tisztelői elhatározták, hogy nagyobb szabású örömmünepélyt rendeznek. Ő azonban kérve kérte jó embereit, hogy maradjon el minden külső fény. Az ő saját kérelmére történt, hogy ez az örömünnepe a lehető legegyszerűbben folyt le. De talán éppen ez a puritán egyszerűség tette ezt az ünnepeket bizonyos tekintetben nagyserűvé.

Azon ötven év alatt, a melyre most a hetvenhét éves öreg visszatekinthet, az ő részére nevezetes szerep jutott osztályrészül s emondhatja, hogy helyét méltóan betöltötte. S azt hiszik, nem lesz érdekellen, ha ötven éves működését legalább vázlatosan közöljük. Huszonhat éves ifju volt mikor 1836 nov. 12. a debreczeni külvárosi (ispotályi) templomban tartotta beköszöntő prédikációját, s még azon hónap 19-én nőül vette Meggyesy E ztert, egy szép ifju özvegyet, kit kilencz évi házasság után kiragadott karjai közül a halál. Hat évet töltvén az ispotályi lelkézi állomáson, itt a szegények menházának szervezését nagy küzdelemmel, de szerencsésen keresztül vitte. Majd a hírneves Buday Eszaiás halálával annak helyére belvárosi lelkészé választatván, hivatalát 1842 május 2-án foglalta el. Folytatta hivatalát közserzetettől környezve 1849 aug 7-ig. Még mint ifju lelkész választotta meg a tisztántúli egyház kerületi jegyzőjévé, több megye táblabírájává, s mi az akkori időben nagy megtiszteltetés volt. A magyarországi függetlenségi harcban tényleges részt vett nemcsak mint buzditó szónok, de ott volt az aradi táborban is. Folytonos golyózápor között temette el az elhullott bajnokokat. Mikor elfogatása után Kassán gr. Zichy-nél anyja, testvére s gyermekei térdre borulva esedeztek a kegyelemért, ilyen forma nyilatkozatot tett róla a hatalmas ur: „ez ember százasoros halálát érdemelt, mert igaztósággal csabította a lázadókat, s aztán többen láták az aradi várból, a miut fővege mellett longott a veres toll.” Voltak az övéi Haynau-nak is, a ki azzal bocsátotta el a kérelmezőket: „menjenek haza, az idő rózsákat terem.” Hiában volt minden kérelmezés, Könyves Tóth Mihályt 1849 november 30-án éppen születése napján (szül. 1809 nov. 30.) elebb köztelhalálra ítélték, mely ítélet azonban husz évi várfogságra módosított. Hallván az ítéletet, a helyett, hogy megdöbbsent volna, elmosolyodott, mire a hadbíró mérgesen kiáltott rá: „s ön még mosolyogni merészel?” Bátran válaszolta: „azt hiszi ön, hogy husz év fölött szabadon rendelkezhetnek, sok változás történhetik még addig.” A husz évből hét évet Oltmútszenben, részint Josephstadban töltött ki. Egy cellában volt vele Budapest volt közkezdveltségű plébánosa Schwendner Mihály is, kivel mindvégig a legbensőbb barátságban volt. Jellemzését néhány megkapó sorban rajzolja Deák Farkas „Fogságom története” című munkájában: „Könyves Tóth Mihályt, a debreczeni református papot többször említém, ő volt a Zwinger legudósabb egyénisége. Minden esetre feltűnő egyéniség, oly elegans volt mindig, mint egy arszlán, derült kedélyű s a philosophia, theologia és az állam legbonyolultabb kérdései fölött kun-sági dialektussal oly hatályosan elmélkedett, hogy az ember lelke repesett az örömtől. Alföldi tájszólás az ajkon s európai tudományosság a fóban, és a legszerencsesebb összhangzat a végre, hogy a magyar szívet megnyerje; d a n d y l i k e a külsőben, mely tanulmányok és lankadatan szorgalom a négy fal között soha el nem boruló, derült kedély, egészséges világnézet, az életnek és adománynak becslése s ráadásul ihletett vallásos érzelem; mind mind meg van K. Tóth Mihályban, és ő mig csak él, emberem lesz nekem!”

Ez aldozatkész lemondása után 1860. jul. 10-én a sarospataki ref. főiskola háromszázados ünnepélyen a tisztántúli egyházkerületi néhai Zsarnay Lajos helyére sarospataki lelkészé választotta. Mily kitűnős s csaknem megindító az, hogy az egyszerű leváltárnokot a magyarországi egyházkerület fényes egyházi megválasztották, de ő mégis Debreczenben maradt a sovány kenyér mellett 600 ft évi fizetéssel, mert itt volt számára kijelölve a működési tér. Joggal elfoglahatta volna Debreczenben lelkézi hivatalát, de erről önkénte lemondott azért, hogy a püspököt Debreczenben választhassák meg. Pedig magát s négy gyermekeit kellett tartania csekély jövedelméből.

Már azt hitte, hogy több lelkézi hivatal nem visel, midőn 1863-dik év ápril 6-án fogságából való kiszabadulásának évfordulati napján a karczagi ref. egyház egyhangulag lelkészül megválasztotta. Itt működött 1871. júliusig, midőn aztán a debreczeni ref. egyház nagy közönsége újra lelkészévé választotta meg, s azóta itt működik áldásosan. — Nézzük most már pár sorban kifejezett tevékenységét. A patens korszakban ott volt Balogh Péter püspök o d a l a mellett s neki is része volt ama küzdelemben, melyet akkor a ref. egyház élethatalra vívott. 1860 okt. 1-én a magyarországi ref. egyházak kezvelettel szervezetét elhatározó nagy konventnek jegyzőjévé maga a konvent választotta meg. 1863-ban heves-nagykunsági esperessé választatván, mely hivatalát 1871-ig viselt mint ilyen több ízben küldetett mind az egyetemes tanügyi bizottságra, mint a konventre a tisztántúli egyházkerület részéről. Mint esperestet szigorúság, erély, de egyszerűsággal páratlan buzgalom jellemelték. Erélye miatt szerzett is ellenségeket, de buzgalma több barátot biztosított számára.

Nyomatásban megjelent egyházi beszédek eredeti magyar zamat ömlik el, mind egyiket valami költői ihlet lengi át. Történelmi dolgozatai olvasottságról, mely tanulmányról tesznek tanúságot. Forradalom alatt tartott eme beszédei: „mi történt és mit kell tennünk?” továbbá: „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség”, — lelkesedésre gyújtók. Terünk nem engedi, hogy részletesen soroljuk elő számos dolgozatát, csak azt jegyezzük meg ezekről nagy általánosságban, hogy mindegyiket önállóság, eredetiség s mély bölcsesség, hazaszeretet teszik maradandó értékké.

Azonban megadja az öreg urnak egy nagy fogyatkozása. Szeretne áldozni a közügyek oltárára, de nincs erre anyagi ereje. Igaz ugyan, hogy sohasem adós, de az is igaz, hogy soha sincs pénz. Évi számadásait pontosan vezeti s rendszerint két vagy három pontosan deficittel vagy profitál zár. Ha tehát ő maga nem áldozhatott ugy a közügynek, mint öhajtaná, keres olyanokat, a kiket buzditó hatása lelkesít. Karczagon egy jómódú házaspárt rá irt, hogy egy orgona készítésére tizeszer forintot tegyenek le. Van Debreczenben egy nagyszerű alapítvány, melynek kamataiból

társalgása és szónoklata varázsa egyaránt el-lenlélhatatlan. Bár feltűnést, lármás szereplést nem keresett soha és választott jelmondatának tartja, hogy: elrejtözve jó élni: — hatása nagy minden körben, mely működési színhe-lye s ez üdvös hatás annál mélyebb és való-dibb, mert nem keresi.

Fogságából 1856 ápril 6-án kiszabadul-ván, apr. 11-én Debreczenbe jött vissza. Ki-szabadulása után megválasztott a debrecze-ni főiskolában a gyakorlati lelkészet tanszéke-re tanárral, de hivatalát nem foglalta ha, mert erre az akkori kormány nem adott en-gedélyt.

Még ugyanazon évben lelkészül válas-zotta meg elebb a kunszentmiklósi, majd a szentesi, végre a losonci ref. egyház, de le-tiltatott minden egyházi hivatal viselésétől.

Ily szomorú viszonyok között néhai Ba-logh Péter ref. püspök megalkotta az egyház-kerületi levéltárnoki hivatalt s erre a tisztán-túli egyházkerület megválasztotta K. Tóth Mi-hályt. Ugyanekkor a főiskola és a debreczeni ref. egyházi számvérség terheit is magára vette, 1859 év tavaszán a püspöki hivatalhoz irodavezetővé választott.

Enyhülvén az országos enyomatás, a debreczeni ref. egyház 1860 jul. 1-én vissza-helyezte őt lelkézi hivatalába. Eddig csekély fizetés mellett tartotta fenn magát s gyerme-keit. Ugyancsak reá fért volna a jövedelm-zőbb állás. De itt tünt ki aztán az ő jellege a maga teljességében. Az egyháztanács az el-őtt kijelentette, hogy ő debreczeni lelkézi hivataláról lemond. Tette ezt részint a Ba-logh Péter iránti hálából, részint a debreczeni egyház iránti erkölcsi kötelességből. A püspök szalontai lelkész volt, ugy kellett lenni, hogy Balogh Péter, mint püspök Debreczenben lakozhassék.

Ez áldozatkész lemondása után 1860. jul. 10-én a sarospataki ref. főiskola háromszázados ünnepélyen a tisztántúli egyházkerületi néhai Zsarnay Lajos helyére sarospataki lelkészé választotta. Mily kitűnős s csaknem megindító az, hogy az egyszerű leváltárnokot a magyarországi egyházkerület fényes egyházi megválasztották, de ő mégis Debreczenben maradt a sovány kenyér mellett 600 ft évi fizetéssel, mert itt volt számára kijelölve a működési tér. Joggal elfoglahatta volna Debreczenben lelkézi hivatalát, de erről önkénte lemondott azért, hogy a püspököt Debreczenben választhassák meg. Pedig magát s négy gyermekeit kellett tartania csekély jövedelméből.

Már azt hitte, hogy több lelkézi hivatal nem visel, midőn 1863-dik év ápril 6-án fogságából való kiszabadulásának évfordulati napján a karczagi ref. egyház egyhangulag lelkészül megválasztotta. Itt működött 1871. júliusig, midőn aztán a debreczeni ref. egyház nagy közönsége újra lelkészévé választotta meg, s azóta itt működik áldásosan. — Nézzük most már pár sorban kifejezett tevékenységét. A patens korszakban ott volt Balogh Péter püspök o d a l a mellett s neki is része volt ama küzdelemben, melyet akkor a ref. egyház élethatalra vívott. 1860 okt. 1-én a magyarországi ref. egyházak kezvelettel szervezetét elhatározó nagy konventnek jegyzőjévé maga a konvent választotta meg. 1863-ban heves-nagykunsági esperessé választatván, mely hivatalát 1871-ig viselt mint ilyen több ízben küldetett mind az egyetemes tanügyi bizottságra, mint a konventre a tisztántúli egyházkerület részéről. Mint esperestet szigorúság, erély, de egyszerűsággal páratlan buzgalom jellemelték. Erélye miatt szerzett is ellenségeket, de buzgalma több barátot biztosított számára.

Nyomatásban megjelent egyházi beszédek eredeti magyar zamat ömlik el, mind egyiket valami költői ihlet lengi át. Történelmi dolgozatai olvasottságról, mely tanulmányról tesznek tanúságot. Forradalom alatt tartott eme beszédei: „mi történt és mit kell tennünk?” továbbá: „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség”, — lelkesedésre gyújtók. Terünk nem engedi, hogy részletesen soroljuk elő számos dolgozatát, csak azt jegyezzük meg ezekről nagy általánosságban, hogy mindegyiket önállóság, eredetiség s mély bölcsesség, hazaszeretet teszik maradandó értékké.

Azonban megadja az öreg urnak egy nagy fogyatkozása. Szeretne áldozni a közügyek oltárára, de nincs erre anyagi ereje. Igaz ugyan, hogy sohasem adós, de az is igaz, hogy soha sincs pénz. Évi számadásait pontosan vezeti s rendszerint két vagy három pontosan deficittel vagy profitál zár. Ha tehát ő maga nem áldozhatott ugy a közügynek, mint öhajtaná, keres olyanokat, a kiket buzditó hatása lelkesít. Karczagon egy jómódú házaspárt rá irt, hogy egy orgona készítésére tizeszer forintot tegyenek le. Van Debreczenben egy nagyszerű alapítvány, melynek kamataiból

evenként egy ifju vagy pedig tanár tehei meg külföldi utját. Ez a „Nagy József”-fele alapítvány. Ennek létrejötte körül hatályosan működött s az erre vonatkozó szabályokat ő alkotta és fogalmazta.

Ime ez az ő ötvenéves pályájának hal-vány képe. Még csak azt emlíjük meg, hogy 77 éves dacára is megtartotta kedélye rugé-konyaságát és még ez evben is oly elragadólag tudott szónokolni az ugyne. nagytemplomban, hogy az ott ülők meggyógyultak. Ezzel azt az örömet, melyet nemely magas méltóság-som dicsekedhetnek, hogy legős fia Kálmán, a jeles író, vele együtt ugyanazon egyházban szolgált, s a ref. egyház egyik nagy szónoka s pártunknak is buzgó harczosa; másik fia pe-dig hírneves vasuti mérnök; Samuel jóra való iparos, ki e teren ósalló találmányokkal lé-petett elő, Sándor fia pedig városi hivatalnok, kinek családi körben boldogan és meglege-detten el, vasárnap délutánjait testvérénél Tóth Antalnál, — ki mellesleg legyen mondv-a a főiskolának 30,000 ft-nyi alapítványt tett — tölti el, hoi régi vidám kedélye néha-néha fo-lmelegszik. Nejenek első ferjétől származott leánya özv. Sami Lászlóné, kit „Amica” nev-alatt ösmer a magyar művelt közönség. E csa-dádi körnek tisztos patriárkhája a derült ke-délyű aggastyán.

Ime az egyszerű puritán lelkész felszázados szolgálatának emlékeztetere rendezte a debreczeni ref. egyháztanács f. é. nov. 12-én azon unnepelet, mely következőképen folyt le:

K a r c z a g v a r o s a s a s a k a r c z a g i r e f e g y h á z a z, melynek szeret-tett lelkézpástora volt az ünnepelet, 8 tagu küldöttséget küldött nt. Tóth Mihály ur ud-voztelésére. E küldöttség, melynek vezetői Ma-darász Imre karczagi lelkész és dr. Lenk Gusztav orvos voltak, első sorban tegnap d. e. 11 óra előtt tiszteletet s az üdvözli beszédet, mely Karczag városának és az ottani ref. egy-ház tagjainak érzelmet tömésoltta, Madarász Imre lelkész tartotta, — mire Könyves Tóth Mihály meghatva választott, köszönetet mondva a figyelemért, melyet irányában tanusítottak.

A d e b r e c e n i e g y h á z a z 24 tagu küldöttséget, mely 11 órakor tiszteletet az ünnepelet Széchenyi-utcai lakasán, ft. R é v e s z B á l i n t p ü s p ö k u r e s z z ú t s I s t v á n e g y h e g y f o g d o n k u r v e z e t t e k . Ft. R é v e s z B á l i n t p ü s p ö k u r a k ö v e t k e z ő g y o n y o r u u d v ö z l ő b e s z e d e t m o n d t a :

„Nagytiszeletű ur!

Közkezdveltség lelkészé debreczeni ev. ref. egyházunknak, szeretve tisztelt Nesztora — itteni lelkézi karunknak, érdemekben gazdag poigára, büszkesége városunknak! Ritka, s osztályrészül csak igen keveseknek jutott örömapot engedtet ma megérni a végtelen isteni kegyelem Nagytiszteletűségednek, midőn lelkézi hivataloskodásának 50-ik évet tölt-hette be!

Hányan nem érhetik meg csak a szüle-tesök 50-ik évfordulati napját is? Hányan hui-anak el a kitűzött pályacél elérése előtt, mielőtt bemehetnének az ígert földére vagy a kik répparra jutottak, azok közül is mily sokan szedhetik csak rövid ideig annak virá-gát? S ma nagytiszteletűséged meghaladta már az egyik élethatárt, a 70-ik évet, sőt kö-zel jutott a kesőbbhez, a 80-ikhoz is; de a mi még több, a mi még ritkább esemény 50 évet, felszázadot számlalhatott lelkézi hiva-taloskodásában, az istennek, és az örök ige hirdetésének szent szolgálatában!

Istenem! csoda, hogy ha a lelek kész is, de a gyarló test el nem hagyatkozik ily hosszú időre terjedő munkássággal! csoda, hogy a laug lelek lobbanásai defényben ra-gyognak még akkor is, mikor a testi élet napja már alkonyatra hanyatott! csoda, hogy az elme teremhet gondolokat, bir meritu az örök élet vízenek kiapadhatatlan forrásából még akkor is, midőn az életör mindinkább fogy! Csoda, hogy a szív, melynek az emberek ó.önében, bánaatában kell osztozni, ki nem fog, ki nem merül, midőn sok ember csupán maga vagy kis családja örömét, buját sem ke-pes elbirni! de a még nagyobb csoda, a mi Nagytiszteletűségedben oly igen feltűnő és is-tennek oly nagy áldása ra nevez, hogy benne a lelki és testi erő, élénkség az élet alkonyá-hoz közel is szinte ifju rugékonysággal bir!

Tudom, tudjuk mi, kik üdvözlésére el-jöttünk, hogy melyen erzi Nagytiszteletűséged e nagy napnak jelentőségét s szent áhitattal és hálával eltelve borul le az élet ura, a ke-gyelem Istene előtt, ki e nagy napot megér-ni elbirni, oly sokak felett ennyire felma-gasztalta s jobb karjának erejével eddig tá-mogatta! sőt midőn dicős nemzetünk szabadság harczában polgári, hazafui kötelességet is teljesítvén, ezért az emberek gonosz indulat-tal halált készitettek ellene, Isten erontotta az Akhírofelek tanácsát, megnyitotta börtöne ajtaját, visszaadta szabadságát, majd megadta

egyházunknak is, hogy megszakadt lelkeszi szolgálatát ismét folytassa közöttünk.

De nekünk is, helyi egyházunknak s a kormányzótestületnek, az egyháztanácsnak, lel-készkarunknak, sőt e nemes város közönségé-nek is éreztünk kell e nagy napnak jelentősé-gét és hálával áldoznunk Istenünknek, hogy adta nekünk, s ily hosszú időn, egy felszázá-dom át örömrünk, diszkeskedésünkre megtar-totta Nagytiszteletűségedet. S éppen ennek bizonyosságul, s kifejezésül rendeltele el köz-önségünk szavallata folytán, az egyháztanács, hogy midőn többlet, meggyógyult ifju gy-m mélyeinkben Nagytiszteletűségedre, kifejezést adni az egyháztanács, sőt egész gyülekezetünk kegyeletes érzésének tisztelőinek örömeinek s jókívánatának, s egy diszalbumot nyujtani át, mely az egyháztanács e nagy napra vonatkozó határozatát, s tisztelőinek névalírását és egy nevére teendő alapítvány czébla vételét tartalmazza. Lshetne e diszalbum drágább, na-gyobbserű, gyémánt kövekkel kirakott, de ez szegénységünkhez nem illenek, s talán néme-lyek azt mondhatnák, mire való volna ez a haszontalan tekozás, mert drága áron elad-hattuk volna azt s adhattuk volna a szegé-nyeknek és épen azt czélozza a nevére teendő alapítvány; e mellett a gyémánt kövek nem ragyoghatnának szebb, igazabb fényvel, mint aminő szép igazi kegyeletes érzés sugárzik azon betűkből, melyek annak alapjaira a szí-vek teljességéből írva van.

Fogadjá tehát kegyesen Nagytiszteletűsé-ged tőlünk e szerény, de benső értékű adom-ányt, azon örömrünk kifejezésével, hogy fel-századom át birhatunk nagytiszteletűségedet, mint ritka ékesztőlás, ihletettségllelki pász-tortát gyülekezetünknek s azon jó kívánstunk-kal, hogy a ki ennyit adott, adjon még többet is kifogyhatatlan tárházából az áldás és ke-gyelem Istene s tartsa meg még számos éven át lelki testi erőben, egészségben, hogy ör-övendezhessenek benne minden élők, mint örö-münknek, dicsekedésünknek erős közszi-lájában.

A beszéd végén ft. püspök ur átnyujtotta a ref. egyház művészi kivitelű diszalbumát, mely egészen megtelet a tisztelők aláírásával. Az album Dávidhy Kálmán terve után Dávid-hay Imre közhírvéskészítőben készült s a könyv-köteszet műremeke. Az album személyesimű zerge bőrbé van kötve. Táblázatát bronz di-szitmények ékítik, mely áll egy koszorúval kör-ül tont oszlopaltól. Ez kissé magasabban áll. Beljebb emallírozott bronz diszitmények bordeau bírszony alapon. A könyv köpenéztí-tén személyesimű alapon egy olaj és páma aggal övedzett biblia foglalja el. Nyitott lapján „Jerém. I. 5—10 a másikon pedig „Eféz. II. 20—21 felirat van.

A páma és olaj ágakat összekötő ezüst szalagon fekete emallírozott betűvel 1886 november 12-ét felirat áll. A koszoru felett pe-dig egy arany hatszögű csilag ragyog.

Az album első lapján a deb. ref. egy-ház tanács közgyűlés jegyzőkönyvének követ-kező kivonata foglaltatik:

„Kivonat a debreczeni ref. egyház évi ok-tóber 28-án tartott rendkívüli presbyteri köz-gyűlés jegyzőkönyvéből: 253 sz. Föggondnok ur előterjeszté, mikép K. Tóth Mihály ur lelki-pástorokodásának 50 éve f.évi november 12-én telik be, tekintve annalfogva e nap fontosságát, márszti azt a nagy érdemet, melyet nevezett lelkészünk az egyházi élet teren felszázados tevékenysége által szerzett, többeknek és a f. hó 24-én épen e tárgyban tartott népes pres-byteri értekezletnek ohajására az elnökség a mai rendkívüli közgyűlést összehívta, hogy al-kalmat szolgálatasson arra, mikép egyháztaná-csunk e legnemesebb buzgósággal, derült és zivatáros időkben rendületlen bátorsággal és következetességgel betöltött lelképástorokodá-sának fél százados évfordulati napját felhasz-nálhassa nevezett lelképástor iránt érsert ra-gaszkodásának és őszinte tisztelőinek kifeje-zésére.

Miön K. Tóth Mihály ur ötvenéves lelki-pástorokodásának év fordulati napja f. évi no-venber 12-én elérkezik, presbyteri közgyűlé-sünk örömrünk ragadja meg az alkalmat neve-zett lelkészünk iránt érsert tisztelőinek, ra-gaszkodásának és szeretetének kifejezésére, mert ő felszázados lelképástorokodása alatt a mi egyházunkban apostoli buzgósággal, lanka-datian kiartással felelt meg a lelkézi hivatás nemes tisztének.

Szónoklatának megragadó erejével és ha-talmas szellemi tehetséggel tartott tartalmas szép tanításával az evangéliumi szeretet ter-jesztésére és hívei szellemi látkörének tágíta-sára hathatósan munkálván közre, az erős hit-élet, tiszta erkölcs fenntartásának és terjedési-nek ügyét áldásos eredménnyel mondi-totta elő.

Az egyházi közigazgatás teren egyházi és

Özönsgé!
Ával hatorkodom tu-
zoni

zletemben
megékeztvén, szives
végezt szolgáltatára

aktáramat
ésu tefti öltönyök-
s a keszpenzfizetés
által jutányosak-

SITÉS.
a tisztelt közönséget, hogy a 25 év

letemet
szerelem, a hoi is mindennemű

és NŐI-ÓRAK,
serkentő és fali-órák

atók s mindennemű órák besce-
kedvezo helyzetben vagyok, hogy

Kiváló tisztelettel
SERLI EDE
Károly ur háza alatt

szstábla és dörzsreszelő
a legjobbakat szállítja:
első margaretha naros dörzs-
Bécs, V. Pilgramutca, 22.

KITÜNTETÉ
SZÉKES
FEHÉRVÁR
szűstérem 1879.

AK

at;

ek.

ez. hir-

DISZOKLEVÉL
1871-ben.

oktatás ügyi intézményeinek fejlesztésében eredményesen kitartással gazdag tapasztalatának és széleskörű ismeretének világával oly szerencsés és kiváló hatással volt és van most is, hogy intézményeink folytonos baladása s az általuk elért sikerek nagy részben az ő lankadatlan működésének eredményeként állottak elő.

Mindezek mellett maradt fenn ideje főiskolánk, egyházi kerületünk, sőt hitfeleink nagy fontosságú ügyeinek intézésében való részvételre is és e terén a bekezdések által biztosított szabad vallás gyakorlásnak és önkormányzati szabadságunk sértetlen megővésének volt tántoríthatlan és következetes bajnoka, úgy nékes, mint zivatarrakkal fenyegető időkben, s így ezáltal egyikévé emelkedett fel azon egyházi nagyjainknak, kik nem csak egyházunknak váltak büszkeségévé, hanem országos egyházi életünknek údvére is értékesítették hatalmas szellemi erődjüket.

Lelekeszi ily nemű működése mellett városunk közügyének rendezésében és művelésében előmozdításában szintén jelentékeny tevékenység és áldásos eredmény kapcsolódik nevéhez, sőt, mint lelekesz, az önvédelem és szabadság harc ama dicső korszakában polgár társait lelkesítve ragadta kezébe a zászlót, s midőn a hatalom hivatalának körében a közügyek intézésében részt vett, s több övének mellette a rablás ridég falai közt nagy lelkesedéssel végzett munkájától elzárva tartotta, akkor is, mint a honfoglalás nemese példányképe állt előttünk és kísérte távollal, ridég magányába is tiszteletünk és szeretetünk.

Mindezeknél fogva úgy felszázados egyházi hatóságok működéséről, mint polgári eredményeiről a tisztelet és szeretet legbensőbb és legmélyebb érzelmeivel udvóli presbyteri közgyűlésünk K. Tóth Mihály lelekeszünket ötvéneves lelekesztörökadásának alkalmából és buzgó szívvel kéri az áldások istenét, hogy annyi irányban kimagasló közhasznú életet egyházunk dicsőségére és boldogítására meg sokáig tartsa meg.

Könyves Tóth Mihály ur atvéve az albumot, az üdvözlőre a következő beszéddel válaszolt:

Főtiszteletű és méltóságos püspök ur! Tisztelet lelekesztársaim! nagytekintetű és tekintetes presbyteriumi tagok! Kétségelendő nagy és szép áldása az istennek, midőn valamely ember, mint szinté én is, egy századnak három negyed részét túléli és 77 évet betöltve számlál. Az istennek e nagy áldása meg fogozódik, ha az is megtörténik, a mi velem történt, hogy egy életpályán 50 évet eltölthet. Ötven év a mint a rómaiaköltő mondja „igen nagy szakasza az emberi életidőnek.“ It, a hol állunk, a hol egybegyűlve vagyunk, ezen században mily kitűnő, mily történelmi nevezetességű férfiak laktak. A század elején itt lakott Dioszegi Samuél, később a szónokok szónoka: Szoboszlai Papp István, s egyházunk jogainak védelmében hős lelkű Balogh Péter, mindegyiknek élete egy századot érdemelt volna, és egyik se ért el annyi időt, a mennyit én eltertem, egyik se szolgálhatott addig, a mennyi ideig én szolgáltam. Jól mondja az irás, hogy az isten nem érdemből, hanem ingyen való kegyelemből adja az ő jótéteményeit. Ez órában én is mint az istennek megáldottja, felveszem a hála édes poharát s az urnák dicsőségét magasztalom, ki oly kegyelmesen részesített engem az ő jóságából. De isten után legtöbbet tartozom a debreczeni ref. egyházak és koronkénti előjáróinak. Még csak 26 éves voltam és meliót elértem volna a 27-ik évet, az egyház bizalma megválasztott külvárosi lelekesznek s épen ma van 50 éve annak hogy mint lelekeszt bízgatattak. Most ismét ezen egyház előjáróival van szerencsém találkozni és méltóságokkal, továbbá Sütcs István főgondnok urral, ki tanuló — társam volt. Az akkori presbyterium tagjai közül már senki sem él. — Sok jótéteményt vettem em a debreczeni egyháztól pedig az 50-ből 20 évet nem is itt töltöttem el. E 20 év történetéről nem szólok, csak annyit említek fel, hogy a debreczeni egyház engem ezen idő alatt se hagyott el, — s midőn az idő mértéke betelt és 20 év elmúlt, s engem ide visszahívtak, szívesen jöttem. Pedig boldogabb nem voltam sehol, mint Karczagón, de Debreczen volt az én jótétem, itt volt családom, visszatértem e városba, mely annyi jótéteményével elhalmozott. Az elért ötven éves szolgálattal ünnepléssége nagy öröm az én szívemnek, de nem tagadom, hogy ezen öröm mellett nehez érzelmek is emelkednek a szívembe, sőt, mint fény mellett az árnyék. Egy nagy erkölcsi számadás napjának tekintem e napot, vajjon miképp feleltem meg a rám ruházott hivatalos kötelességeimnek? Ambar lelkismeretem megnyugtat, hogy töltöttem e szolgálattal, mégis bevallom, hogy sokban lehetett volna jobban cselekedni. Én a hiányt többé ki nem pótolhatom, mert ha nem is gyenge, de már elhanyagolt öreg ember vagyok. Adatok az az áldás, mint a porosz királynak vagy Kossuthnak, hogy testi és lelki erejét megtartsa. Én már érzem testi és lelki erőm hanyatlását. A szolgálattal, mely eddig örömet okozott már néha nehezemre esik, de a mennyire tölem telik, igyekszem kötelességemnek eleget tenni. A mi ezen ünneplést illeti, csodálatos, hogy épen a napokban ültél — nagy fényvel — az esztergomi hercegprímás is az ő felszázados jubileumát. A mi szerény viszonyaink közt zajos tüntetés nélkülön kinyilatkoztatva ezen egyháznak szíves üdvözlője. És a szegény ref. lelekesz többet nem kívánhat, ez neki öröm, ez neki fényes jutalom. Az ajak nem tolnácsolhatja mindat, a mi a szív érez s a szív nem viselhet el több örömet mint a mennyit elbir. Nekem oly örömet okozott a debreczeni egyház, a midőn át lelekeszté tette, hogy üdvözöl lelekesztársaim — között s a j a t i a m a t szemlélnem. Áldja meg Isten a debreczeni egyházat, fogadja a legmélyebb köszönetemet főtiszteletű püspök és méltóságos szíves üdvözlőit, fogadják köszönetemet a presbyterium tagjai s árasztassanak kegyelműt az Istenre! — Még egyszer köszönetet mondok a szíves üdvözlőit — ajánlom magamat!

A DEBRECZENI TARCZÁJA.

Az a régi palást.

(Könyves Tóth Mihály ref. lelekesz ötvenéves jubileumára emlékül írta: Könyves Tóth Kálmán.) (1836, nov. 12 — 1886. nov. 12.) Zúgó harang, országos ünnepek! Nem hirdetik hogy ma ki ünneplés? Szerény lakóban üdvözöl ma téged, A hitrokon 's baráti hű kebel. Hiszen te is felszázad óta zöngéd, — Saját példádval adva oktatást — „Mi kelti, gyújtja teatré por gő-röngyét?!” Nehez-e már az a régi palást?

Sors nem emelt dicsfényt magasztalára, Hogy ott fogadd a tisztelgők sorát; Nem is illet meg pompa fényűsügrá, Purritánok ősz lelki pásztorát! De eljövénk, hogy a szív érzeteinek Viszhangjától csendüljön e lakás: „Érezd magad sokáig ifjú vének!” Könyvű legyen az a régi palást!

Ma ötven éves utra kelt hajódon Bősz fergeteg eszser csapdosa; Villám villámra gyúlt ki szórni módon Százszekret sújtott lángpallosa. Vértengeren hatolt hajó élébbre, Kerfite azt halálhozó csapás. Évek folytán így juthat el révbe! Védelmessen az a régi palást.

1) 1871-ben választották meg újra debreczeni lelekeszé.

...jórival van szerencsém találkozni és méltóságokkal, továbbá Sütcs István főgondnok urral, ki tanuló — társam volt. Az akkori presbyterium tagjai közül már senki sem él. — Sok jótéteményt vettem em a debreczeni egyháztól pedig az 50-ből 20 évet nem is itt töltöttem el. E 20 év történetéről nem szólok, csak annyit említek fel, hogy a debreczeni egyház engem ezen idő alatt se hagyott el, — s midőn az idő mértéke betelt és 20 év elmúlt, s engem ide visszahívtak, szívesen jöttem. Pedig boldogabb nem voltam sehol, mint Karczagón, de Debreczen volt az én jótétem, itt volt családom, visszatértem e városba, mely annyi jótéteményével elhalmozott. Az elért ötven éves szolgálattal ünnepléssége nagy öröm az én szívemnek, de nem tagadom, hogy ezen öröm mellett nehez érzelmek is emelkednek a szívembe, sőt, mint fény mellett az árnyék. Egy nagy erkölcsi számadás napjának tekintem e napot, vajjon miképp feleltem meg a rám ruházott hivatalos kötelességeimnek? Ambar lelkismeretem megnyugtat, hogy töltöttem e szolgálattal, mégis bevallom, hogy sokban lehetett volna jobban cselekedni. Én a hiányt többé ki nem pótolhatom, mert ha nem is gyenge, de már elhanyagolt öreg ember vagyok. Adatok az az áldás, mint a porosz királynak vagy Kossuthnak, hogy testi és lelki erejét megtartsa. Én már érzem testi és lelki erőm hanyatlását. A szolgálattal, mely eddig örömet okozott már néha nehezemre esik, de a mennyire tölem telik, igyekszem kötelességemnek eleget tenni. A mi ezen ünneplést illeti, csodálatos, hogy épen a napokban ültél — nagy fényvel — az esztergomi hercegprímás is az ő felszázados jubileumát. A mi szerény viszonyaink közt zajos tüntetés nélkülön kinyilatkoztatva ezen egyháznak szíves üdvözlője. És a szegény ref. lelekesz többet nem kívánhat, ez neki öröm, ez neki fényes jutalom. Az ajak nem tolnácsolhatja mindat, a mi a szív érez s a szív nem viselhet el több örömet mint a mennyit elbir. Nekem oly örömet okozott a debreczeni egyház, a midőn át lelekeszté tette, hogy üdvözöl lelekesztársaim — között s a j a t i a m a t szemlélnem. Áldja meg Isten a debreczeni egyházat, fogadja a legmélyebb köszönetemet főtiszteletű püspök és méltóságos szíves üdvözlőit, fogadják köszönetemet a presbyterium tagjai s árasztassanak kegyelműt az Istenre! — Még egyszer köszönetet mondok a szíves üdvözlőit — ajánlom magamat!

F. Révész B. püspök ur és az ünneplést megőlelvén egymást, paratlanul szép jelenet következett be. Előlépett ugyanis n. Könyves Tóth Kálmán ur, az ünneplést fia, a felolvasta az e nap öröme készült „Az a régi palást“ című magasan szaranyló udáját (melyet „Tarcza“ rovatunkban közölünk). — s apa és fia egymás keblére borultak. Könyv csillogott minden szemben...

A debreczeni ref. egyház részéről M. Tóth Mihály lelekesz mondott üdvözöl beszéde. Debreczen város nagy számú küldöttségének élén, melynek vezetői gróf Degeföld József főispán és Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester voltak, a polgármester ur mondott rövid üdvözöl beszéde, at nyujtja a városi jegyzőkönyv kivonatát, melyet a csütörtöki közgyűlés határozott el. A jegyzőkönyv kivonat így hangzik:

„A városi tanács előterjesztése, a debreczeni ref. egyház által a nagyiszteletű Könyves Tóth Mihály ref. lelekesz ur lelekesztörökadásának 50-ik évfordulati napján, folyó év november 12-én tartandó ünneplésen leendő vele együttes részvétel tárgyában benyújtott kérvény folytán. Tekintettel arra, hogy Nagy-

Itt hirdeted, jó öreg az igekét, Mikér t ifjonta lánczot csörgetél, Husz évre s zánt a kegyelem-ítélet, Habár „kötélre!“ szólt a vadvé-vel.) Pásztorbotod, — melylyel csatára készen

Elűzheted a rémitő varázst. — Kezvedben az Ur forgatá merészen... Paizsod volt az a régi palást!

Az éj közel! Napod bucsura hajlék, Tűze veszt, — slakja nő csupán... S a fény ma mégis fölragyog e hajlék

Idős lakója redős hemlokán, Beteljesült merész reményed alma... Fiaid — az üdvözölk sorába — lásd! Dait zengve esd s imája égre száll ma: „Tartsd soká az a régi palást!”

A vak leánya.

(Fanczia regény.) (7. közelemény.) — Isten meghallgatja kegyednek imáját, mert az angyalok imája elől nem zárja el fülét, Szólt Perrier hével, Külömben én remélem, sőt bizonyos vagyok benne, hogy Rómában viszent-alálkozunk. — Perhol, zárd be a kocsiajtáját — szólt parancsoló hangon Lore nzo.

tiszteletű Könyves Tóth Mihály debreczeni ref. lelekesz ur, nem csak mint lelekesz, hanem mint városi és állampolgár s városi bizottsági tag hosszú életpályáján a közügyek terén is kiváló sikerrel működött és súlyos körülmények, nehez viszonyok s megpróbáltatások közt hazafiai áldozattal járó polgári kötelességet teljesített s városunk közügyeinek intézésében nagy buzgalommal és tevékenységgel vett részt; által a város irányában oly érdemeket szerzett, melyek meg kívánják, hogy Debreczen sz. kir. város hatósága önállólag fejezze ki, az ünneplést férfúnak 50 éves lelekeszi jubileuma alkalmából a közügyek terén szerzett érdemei elismerését. Ennek fogva a törvényhatósági bizottság Nagy T. Könyves Tóth Mihály ref. lelekesz urnak a közügyek terén szerzett hazafiai érdemeit 50 éves lelekesztörökadás alkalmából jegyzőkönyvében megörökíti és a városi tanácsot megbizga, hogy részére ezen közgyűlési határozatot díszes alakban kézbesítse. Miről a városi tanács és a debreczeni ref. egyház jegyzőkönyvi kivonatban értesítendő.

Kelt sz. kir. Debreczen város törvényhatósági bizottságának 1886. nov. 11-én tartott ülésevel. Káldó Papp Ferencz főjegyző.

A honvédtisztikar küldöttségét B e c s e y A n t a l ezredes vezette s tolnácsolta a tisztikar erezeit. Az izr. hirközseg küldöttségét, mely d. u. tiszteletű, Dr. S c h e e r B e n o ügyvéd, hirközsegi elnök vezette. A küldöttségeken kívül magánosok is nagy számmal tisztelegtek az ünnepléssel. Kisujzállásról pl. K e s z i H a j d u Lajos tanár ur jelent meg, hogy régi barátját ezen örömnapon személyesen üdvözölhesse.

Üdvözöl levelet s táviratot számosan küldtek. — Szász Károly ref. püspök és Rómer Flóris nagyváradi kanonok igea melet hangu levelekben fejezték ki jó kívánataikat. — b. V a y M i k l ó s koronaőr pedig a következő távsürgönyt küldte: „Felszázados lelekeszi jubileuma ünneplésében a magyar honi ev. ref. egyetemes egyházak legregibb öreg szolgálja s régi ö-zülete barátja is részt kíván venni üdvözöl serai kíséretében venni Id. báró Vay Miklós.”

A delegáció. A hadügyi albizottság már csütörtökön első ülése, megragadta az alkalmat, hogy a hatáskörébe vágó kérdések legfontosabbjával a hadsereg ügyeivel foglalkozzék. Grünwald Béla azon indítványt tette, hogy hazánkban a gyartanyelvű katonai akadémiák alakítását kell előmozdítani. Noha az indítványt B e o t h y A k o s erős érvekkel támogatta, egyedül báró Rudnyánszky csatlakozott hozzá, a többség pedig iszavazta. Nyomban a vita után Grünwald Béla ismét nagy fontossággal exponált tartott a katonai intézetekben tanrendszerrel s oly indítványt tett, melynek elfogadása nagy nemzeti reformot jelentene a katonatiszti képzésben. Az erős érvelés, melylyel Grünwald a katonatiszti iskolában követelt „denacionalizálást“ feltüntetése, nem maradt hatás nélkül a feltétel kormánypartikra sem. Sok részben igazat adtak a szónokoknak, s a hadügyminiszter is azon valótlomásra kenyserült, hogy a magyar nyelv oktatására fordított idő nem elegendő. A Grünwald által tett határozati javaslat felett a bizottság tegnap szavazott. Beóthy Akos szóba hozta a T i z e n k e t t e d i k ó r á b a n című katonai riportart. Felszólalását teljesen indokolja az a nagy feltűnés, melyet a könyv Európaszerte keletett. Nem igen érthető a közös hadügyminiszter indiganciája, melyet ez ügyben tanúsított. Tény az, hogy a riportart külföldön nagy feltűnést keletett, például a berlini lapok igen hosszasan foglalkoz-

tak vele és fejtegették „ama kérését, harczképes-e az osztrák-magyar hadsereg vagy nem? E feltűnéssel, e zajjal szemben kezdettől fogva kar volt a hadügyminiszteriumnak a könyvet egyszerűen ignorálni. Minek van sajtóörödjé, ha ilyen esetekben nem igyekszik leteérőli életjeit adni s a közvéleményt felvilágosítani, helyes utra-terelni, a téves nézeteket megczaforni? A közös hadügyminiszterium sajtóörödjének mulasztása meg inkább igazolta Beóthy Akos felszólalását, mely kétségkívül elősegítette a nézetek tisztázását. A magyar delegáció hadügyi albizottsága tegnap délelőtt 10 órákor folytatta tárgyalását. Az albizottság a magyar nyelv oktatásáról szóló harmadik válassz tárgyalásának folytatásával kezdé munkáját s a vita végeredménye az, hogy Grünwald Béla határozati javaslatát a módosítással elfogadván az albizottság többsége, a hadügyminiszter választás tudomását vétetett.

Bulgariából. A bolgár nemzetgyűlés nyomban tudatta ismeretes határozatát táviratilag Valdemar herceggel s külön küldöttség útján is meg fogja hívni a fejedelmi állás elfoglalására. Mit szándékozik a herceg tenni, arról még semmi pozitív hírvinc. Valószínűnek mondják azonban, hogy a választást nem hajlandó elfogadni.

A fejedelmválasztásnak egyelőre csak azon következménye volt, hogy Karavelo w r e g e n s b e a d a t l e m o n d á s á t. Karavelo ismét koponyt forgatott s kibékült az oroszokkal. Hogy tehát éppen most lép vissza, azt sejtik, hogy Pétervárt csakugyan nem akarják a tegnapi válszást t e l i s m e r n i.

P á r i s, nov. 11. A Havas-ügnökegnek Cannesból távirják: Valdemar dán herceg, választva a bolgár regének táviratára, köszönetet fejezi ki azon megtiszteltetésért melyben őt a bolgár nemzetgyűlés részesíté, s hozzáteszi, hogy a határozatatyját illetileg meg. Azt hiszi azonban, hogy ő személyesen más kötelezettsége miatt akadályozva érzi magát. A válszást sejteti engedeli, hogy a herceg nem fogja elfogadni fejedelm m e v á l a s z t á s á t.

B u k a r e s t, nov. 11. Megbizható edesszai jelentések szerint a Cherson, Jekaterinoszav, Czarkov, Besszarabia és Turai délorosz kormányzóegységekben székelt összes ezred parancsnokok, az orosz társulatok Pétervárról nagy csapatokat a mind en pillanatban indulás rakészent tartásák. Egyidejűleg a fekete tengeri gőshajózási társulat felszólalást kapott, hogy Nikolajev, Odesza és Szebasztopol városokban tiz-tiz gőzös készletben tartson. Az emlitett kikötővárosokban rendkívül mozgalmaság uralkodik. Roppant mennyiségű takarmányt és eleséget vasrolnak össze s a kikötő közelében helyezik el.

B e c s e n, nov. 12. A Polit. Korresp. jelentés: Az orosz kabinet a hatalmának mindenkörig semmi lépést sem tett, hogy „mingereji Miklós herceg“ jelöltséget tudomásu vegyék, de azon biztos hitben, hogy Valdemar herceg visszautasítja a válszást, jelenleg a Kaukaszban időző mingereji hercegre kértet intézett helybenhagyja-e, hogy jelöltsége javaslatba hozzassék, ha majd ezen kértet napirendre tűzük.

Helyi hírek.

* Polgármesteri jelentés f. évi szeptember és október hónapokról. A városi közgyűlésen felolvasott polgármesteri jelentés főbb adatai a következők. I. K ö z e g é s z e g ű g y. A közegészségi állapot erősebben volt

Nyilván látszott e csoportból, hogy nem ájtatos czeleből törekszik Oszországba, mint am amásik. Egy egész banda, tolvajokból, koldusokból, cigányok és utonállókból volt itt észlelhető. Szennyűs andorító tömeg volt ez, mely nagyobb részt kemkedésből, fosztogatás és lopásból él s egész sereg asszonyval, gyermekekkel, öszverrel és lóval s különféle lum-lommal utazott.

Szóval a cigányoknak ama csoportja volt ez, melyet Cailot Jakab, ecsetjével megörökíteni akart. E szennyűs tömeg valósgos fekete foltot képezett, az alpok tiszta fehér haván; eme festői nyomor, e rendtelenség, zajos, nyers vidámság, gyanit látszott úzni az átellenes ösvényen tipogó kegyes emberekkel.

Különösen nagy kedvük telt abban, hogy a zarándokok menetét bezáró ifju felé szorják szemteleit e czeleat. Ez ifju egészen el volt bájolva a táj szépsége által s elmerengve hátramaradozott a csapatot, melynek vezetője több ízben dorgáló szavakkal illette őt. Ilyenkor az ifju mintegy álmából ébredve, megszegezte szorakozottságát s elévette olvasóját. Ezt látva a cigányok, élesebben hangozták ellene nyers tréfáikat, melyek az ifjut egészen elpiriták.

Az ifju átkozta magában helyzetét s különösen hogy ama sörpredéltől mélyésg választja el s nem torolhatja meg a sereleimet. Épen bosszankodva maradt ismét vissza társaiól, midőn egy fiatal fiut kit tórdén látott, hirtelenében rajolt le egy cigányleányt, ki fölkecszött amint a válszlatot bevégezve látta.

(Folytatása következik.)

„Hát nyilván fel... Itt a tenorist tagig megy, az utol vel már a bariton orista szóval és a köszön. Csak hogy t a tréfát a közönség... * A debreczeni 1886. évi nov. 14-én csizmadia árucsar melyre a tagok tisz elnökésg.

* A járvány b üést tartott. Határ sebb az, hogy az em muló feiben levén... A járvány-kórház mág nevezetűven ki tette. A jelentést is folyó hó 11-én tartó hogy az eiami iskolá megnyitvatandók; ez jes tisztelettel felhív hogy tanköteles gye pou reggel 8 órára azokkal a tanórákat tati tartásák kötele mert a jelen tanév m miatt, elveszet ket mulasztásokat csak tartó igyekvés által tolni. A további srtv anyának lehető meg mind a tanító testü sz. szűlének, a leg fog adni. Debre n e m e t h i L a j p ö k e.

* Nirdetés. A

és fejtegették ama kérdést, harcz...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

megtámadva, mint az előző hónapokban...

A lakossághoz a vár. tanács következő...

A városi közgyűlés tegnap ért véget...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

hat hét óra zárva tartott elemi iskolák...

A lakossághoz a vár. tanács következő...

A városi közgyűlés tegnap ért véget...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

tegette a prot. templomok hivatását...

A lakossághoz a vár. tanács következő...

A városi közgyűlés tegnap ért véget...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

A fogak megromlásának kiküldetése...

ANATHERIN FOG- ÉS SZÁJ-VIZ

Dr. POPP J. G. cs. kir. udv. fogorvos...

Raktárak: Debreczenben: Dr. Rothschnek...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Helyi hírek.

Magyarországról. A magyar nemzetgyűlés...

Finom és tiszta arczbőr

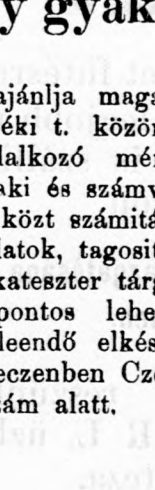
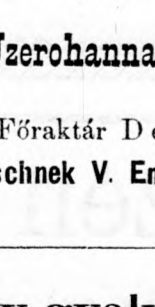
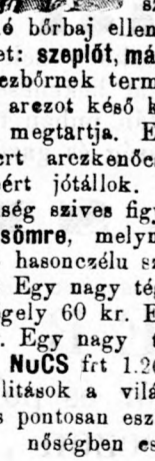
mindenkinek diszére válik és leggyorsabban elérhető...

Zilzer Johanna

felülmúlhatlan arczenőcsőt használjuk...

Egy gyakorló mérnök

ajánlja magát egy a helybeli, mint a vidéki t. közönségnek...

Mindennemű őszi és téli
női, férfi, fiu és leány gyermek
CZIPÓK és CSIZMÁK
legjobb anyagból elkészítve a lehető legolcsóbb árban kaphatók s megrendelhetők.
Kisebb javítások ingyen, nagyobb javítások a legolcsóbb díjakért
gyorsan és pontosan elkészítetnek.
FALK OTTONAL.
Debreczen, főplacza a városház épületében.
**AZ ARANY
CSIZMAHOZ.**

SZABÓ LAJOS FIJAI CÉG,
Debreczen, Rózsatér.
Az őszi idény beálltával nagy választékban kaphatók :
DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK,
Flanel, Kasán és Moldonok,
jó mosó velezek téli és haraszt kendők minden színben és nagyságban.
Férfi és női alsó ingek, kötött ujjasok ;
Téli harisnyák és keztyük,
Futó és nagy szőnyegek, Jutta és csipke függönyök.
Esőernyők, Miederek stb.
Jutányos szabott árak.

Börkenőlék.
Meisl Károly
föltöltmulatlan muszka viszelenes börkenőlék, csizma, czipő egy mindennemű szijazat bekenéséhez, mely a bekenet tárgyakat már a legelső bekenés után puhán tartóssá és vízellessé teszi. —
Ugy a katonaság és gazdálkodók részére
VASELINT
kis és nagy mennyiségben kizárólagosan csak kapható
MAYER FERENCZ
bőr és pokrócz üzletében
Debreczen „B i k a” szálloda.

Pirszén
(Coaks)
ugyszinte kőszén fűtésre és kovácsok részére legjobb minőségben házhoz is szállítva ajánl jutányos áron
a légszeszgyár igazgatósága Debreczenben.
Megrendeléseket részünkre elfogad **KONDOR L.** üzlete Czegléd-utca.

KIADÓ BOLTOK.
Czegléd utca elején a színházzal szemben ujonnan épült emeletes szeglet ház alatt.
Értekezhetni „Szabó Lajos fiai” üzletükben.

Van szerencsém a tisztelt közönséggel tudatni, hogy ez idényre kitűnő választékban a közkedvelt nemez (filcz) lábbelik
FÉRFI, NŐI és GYERMEKEK részére
a legújabb alakban megérkeztek, a vadászatot kedvelő uraknak kitűnő hallnacsizmák, melyek sokkal tömöttebbek a mult évinél.
Ugyszinte uraknak, nőknek és gyermekeknek a legjobb és szolid forrásokból
BŐR-, SZÖVET és TIFLI-LÁBBELIK
a legfinomabb, nagy választékban. Az árai a jelen nyomasztó körülményekhez a lehetőségig alkalmazva a legcsekélyebb haszonig.
Továbbá :asztali készletek, ollók, zsebkések, albumok, utli bőrdírók kitűnő nagy választékban.
A legbiztosabb forrásból dupla padló- és butor-vászon nagy választékban.
Orvosi és sebészeti készletek a legújabb találmányuk. Esernyők 1 frt-től 16 forintig minden alakban legnagyobb választékban.
A mélyen tisztelt közönség becses bizalmát kikérve, 45 éves czégem szolgáljon elegendő biztositékul a legszolidabb üzletem kezeléséről.
Mély tisztelettel,
DÁNÉ ISTVÁN

TÓTH FERENCZ.
Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni arról, hogy :
CZIPŐ ÜZLETEMET
a kor igényeihez képest rendeztem be.
Egyszersmint tudatom, hogy a raktáromon levő gyárczipő áruikat teljesen
le szállított árban
közönség rendelkezésére bocsátom, mint hogy üzletemet ezen túl csakis saját műhelyemben készített árukkal rendezem be.
Ugyszintén a megrendeléseket 24 óra alatt a legfinomabb anyagból s legjobb munkával ellátva képes vagyok kiszolgáltatni.
Becsés pártfogásukat kérve :
teljes tisztelettel
Tóth Ferencz
férfi és női lábbeli készítő.
férfi és női lábbeli raktár Debreczenben
Piacz Tiszaház.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy az őszi és téli idényre következő árukat lent jegyzett **rendkívüli olcsó árak** mellett árusítom.
ROTT L. Debreczen.
Valamint :
Ruhaszöv-tek 16 krtól feljebb
Flanelleket 65 " " " "
Kasánok 1.10 " " " "
Divatszöveket 40 " " " "
Francia és angol
Loden és Cheviott. 40 " " " "
Mintázott Barchetek 20 krtól feljebb
Himzett Costümök 15 frttől
Fekete ternök 40 kr 6l " "
Téli kendők, posztó
és berlioi pamut! 6l 65 " "
Főre való sejt. kend. 65 " "
Kötött Ujjasok, Harisnyák, alsó ingek és nadrágok Jersey
Fricot, derekak, minden színben 2 frttől feljebb. Fűzők (Mieder.)
Sejtem árak, úgymint Atlasz, Bársony [Sürrah], Satén, Merolieux minden színben.
Csipke, Szallag és Rövidárakat. Futó szőnyeget 18 krtól feljebb
Gobelin és Jutta ágytakarók, függönyök és Garnitúrákat, Butorszöveket, Paplan és Matrázokat.
Vásznak, Chiffonok, Grádli, Oxford és Crettonokat, fehér és színes Zsebkendőket, Női és férfi Fehérneműket, Asztalteritékeket.
Kész Felöltőket, Ruhák, Bundák és Karmantyuk (Muff)
Ruhákat mérték után legdivatosabban Budapesti műhelyemben készítettek (20 frttől feljebb).
Mintagyűjteményeket, és Költségvetéseket kívánatra bérmentve küldök.

Szép választékban található
arany, ezüstláncok, meltük és fülbevalók.
köves és karika
GYŰRŰK,
férfi és női medaliok.
Ezüst evőeszközök
egy és több személyre
Gyümölcs táiak
kenyér kosarak stb. stb.

Szóllósi György
ékszerész
Debreczenben
Kistempom-Bazár 7ik szám aiatl ajánlja jól berendezett arany, ezüst, ékszerés ó a raktárát különösen saját készítő ü legújabb divatu drágakő s a nélküli ékszereket Férfi és női legkittünőbb szerkezettü genfi arany, ezüst remontior órait.
Nemkülönben : minden e szal mába tartozó czikkeket jótállá mellett
a legolcsóbb árakban teljesítetik

Elvállalok minden-nemű ékszermkvek készítését, régi divat ékszerrek átulakítását.
Egyszerű és díszes monogramok vésését vagy készítését.
Mindennemű javításokat gyorsan s legolcsóbban

Előfizetési
Helyben és postán
Egy évre
Fél évre
Negyed évre
Egyes számla
A lap szellemi tulajdon
don közönség : Nagy
utca 1364. szám.
Haza a szerkesztőségbe
Küldendő!

Uj rés
(A debreczeni ter
alak
Deb

Ismét egy
tében korszakot
napvilágot s vá
Az áru é
ha — mint ez
biztosítják — c
dős termelő köz
kinttel fog
pótló lezz.

A megalak
reczen és az orszá
a mennyiben kép
sei között: Bud
boszló, Nánás,
falva, P.-Ladány
nád, Szántó, Szt
Üdvözöljük
hogy az anyagi
Tudósításunk
zó: Simonffy
mester 10 es fel
nevében az elnök
üdvözi a megjel
mond — e vállala
ban fejtgetni, me
zöve, utal a maj
ez alkalommal fel
nököt válasszon, m
kiállással elnökk
szóni a benne he
könyv vezetésére
urat kéri fel. —
valamint a szavaz
jelöli: Fráter
velly Ede urak
Elnök bejelent
körülményre, hogy
vényes van itt, a
Sándor t. főügyész
Ezek után a
névsora, melyből
darab részvény jeg
lek befizetés eszkö
az intézet magát m
A nagyobb részven
czukorgyar csoport
100, az ipar és ker
100, Haas Mór Ny
vénynyul.
Szepessy
sa a következő igaz
„Tisztelettel k
A debreczeni

A „DEBRECZ
K. Tó

Lapunk szomb
izmertettük azon or
ves Tóth Mihály lele
uma alkalmával érte
tük az erdemes agg
— mintegy tallóra
dekes apróságot felje
téből.
Nevére vonatko
vesszük a következő
„Hogyan le
ból Könyves T
sokan, a kik azt hisz
vet azért vette föl, m
könyvkötő volt. Ez t
volna ő belőle „Köny
közbe nem jó házass
gyessy Eszter” kezelt.
kiváltságokra sokat a
lád első kérdése is a
ból származik-e az u
mindjárt azzal, hogy
azt ki is kellett muta
nem volt kéznél. Hog
keztét elterhesse, le k